

បង្រៀមបណ្ណាល័យឯកសារកម្ពុជា

ករណី ភន ហៀន I 10059

**សម្ភាសជាមួយ ឯក ហេន អាយុ៤៧ឆ្នាំ ត្រូវជាប្អូនស្រី
នៅភូមិអង្គរជ័យក្រោម ឃុំមហាខ្នង ស្រុកកោះស្នួន ខេត្តកំពង់ចាម
សម្ភាសន៍ ថ្ងៃទី០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៣
សម្ភាសដោយ: ឡុង ដានី**

ដានី: ម៉ែមានឈ្មោះអីដែរ?

ហេន: ឈ្មោះហេន ។

ដានី: ត្រកូល?

ហេន: ឈ្មោះឯក ។

ដានី: ឯកហេន?

ហេន: បា ។

ដានី: សព្វថ្ងៃម៉ែមានអាយុប៉ុន្មានដែរ?

ហេន: អាយុ៤៧ ។

ដានី: មានស្រុកកំណើតកើតនៅក្នុង ភូមិឃុំ ស្រុកអីដែរ?

ហេន: នៅភូមិអង្គរជ័យ ឃុំមហាខ្នង ស្រុកកោះស្នួន ។

ដានី: ចុះសព្វថ្ងៃណឹងម៉ែនៅក្នុងភូមិ ឃុំ ស្រុកអីទៅ?

ហេន: នៅក្នុងភូមិអង្គរជ័យ ឃុំមហាខ្នង ស្រុកកោះស្នួន ។

ដានី: អង្គរជ័យក្រោម?

ហេន: បាទអង្គរជ័យក្រោម ។

ដានី: ចុះម៉ែមានគ្រួសារឈ្មោះដែរ?

ហេន: ឈ្មោះសុផ័ល ផល ។

ដានី: សព្វថ្ងៃគាត់អាយុប៉ុន្មាន?

ហេន: អាយុ៤៨ ។

ដានី: សព្វថ្ងៃណឹងម៉ែមានកូនចៅទាំងអស់ប៉ុន្មាននាក់ដែរ?

ហេន: មានកូនបួននាក់ ។

ដានី: ស្រីប៉ុន្មាន ប្រុសប៉ុន្មាន?

ហេន: ស្រីបី ប្រុសមួយ ។

ដានី: ចុះមីនមានឪពុកឈ្មោះអីដែរ?

ហេន: ឈ្មោះភន ។

ដានី: កាត់ស្លាប់ពីជំនាន់ណាដែរ?

ហេន: កាត់ស្លាប់ពីជំនាន់សង្គ្រាម ។

ដានី: តាំងពី?

ហេន: តាំងពីរដ្ឋប្រហារហើយឆ្នាំ៧០ គត់ ។

ដានី: កាត់ស្លាប់ដោយសារមូលហេតុអីដែរ?

ហេន: ត្រូវគ្រាប់បែក ។

ដានី: ត្រូវគេផ្ទេរគ្រាប់បែក?

ហេន: បាទ ។

ដានី: ចុះម្តាយមីន?

ហេន: ម្តាយខ្ញុំកាត់នៅរស់ ។

ដានី: សព្វថ្ងៃកាត់អាយុប៉ុន្មានហើយ?

ហេន: ៧៥ ។

ដានី: សព្វថ្ងៃកាត់រស់នៅឯណាទៅ?

ហេន: កាត់រស់នៅអង្គរជ័យណឹងដែរ តែកាត់ទៅលេងទៅនៅអ្នកល្បឿន ។

ដានី: ទៅលេងទៅនៅអ្នកល្បឿន?

ហេន: បាទ ។

ដានី: សព្វថ្ងៃណឹងមីនប្រកបមុខរបរបរកស៊ីធ្វើអីដែរ?

ហេន: អត់មានធ្វើអីផង កូនចេញទៅរកស៊ីធ្វើការនៅរោងចក្រកាត់ដែរ ។

ដានី: មីនមានបងប្អូនបង្កើតទាំងអស់ប៉ុន្មាននាក់ ទាំងបាត់ទាំងនៅ?

ហេន: ទាំងអស់បី បាត់អស់ពីរ ។

ដានី: អីចឹងមីនមានបងប្អូនទាំងអស់បីនាក់ បាត់ពីរនៅសល់តែម្នាក់?

ហេន: បា ។

ដានី: បាត់ពីរណឹងឈ្មោះអីខ្លះទៅ?

ហេន: ឈ្មោះហៀនមួយ ឈ្មោះហៃមួយ ។

ដានី: ស្រីរឺប្រុស?

ហេន: ប្រុសទាំងពីរ ។

ដានី: ចុះឈ្មោះហៀនណឹងគាត់ជាកូនទីប៉ុន្មានដែរ?

ហេន: គាត់ជាកូនទី១ ។

ដានី: តាមមីនចាំគាត់កើតឆ្នាំអីដែរ?

ហេន: ឆ្នាំម្សាញ់ ។

ដានី: បងមីនប៉ុន្មានឆ្នាំ?

ហេន: ឆ្នាំម្សាញ់ ខ្ញុំឆ្នាំរកា ។

ដានី: គាត់ស្រុកកំណើតកើតជាគាត់នៅកន្លែងណាដែរ?

ហេន: គាត់កើតនៅអង្គរជ័យណឹងដែរ ។

ដានី: ចុះកាលពីក្មេងៗ គាត់បានរៀនសូត្រអីដែរ?

ហេន: កាលពីក្មេងៗ គាត់មិនបានរៀនសូត្រនៅភូមិអង្គរជ័យណឹងទេ ។

ដានី: គាត់ទៅរៀននៅឯណា?

ហេន: គាត់ទៅរៀននៅខាងភ្នំគូល ភ្នំស្វាយទាប ។

ដានី: ចុះគាត់ឈប់រៀននៅក្នុងឆ្នាំណា?

ហេន: ខ្ញុំអត់បានដឹងដែរព្រោះនៅបែក ។

ដានី: គាត់ចេញទៅធ្វើកងទ័ព?

ហេន: គាត់ចេញទៅនៅឆ្នាំ៧៧ ។

ដានី: មូលហេតុអីបានគាត់ចេញទៅ?

ហេន: ខ្ញុំអត់ដឹងដែរកាលណឹង ព្រោះនៅបែកគ្នាកាលណឹងកំព្រឹកំព្រាអត់ពីឪពុកទៅ ទាំងពីរនាក់
បងប្អូនចូលទៅក្នុងទាំងពីរនាក់បងប្អូន ។

ដានី: ទៅទាំងពីរនាក់បងប្អូនចូលទៅជាមួយគ្នា?

ហេន: ចូលទៅជាមួយគ្នា ។

ដានី: កាលណឹងគាត់ចូលកងទ័ពនៅខាងខ្មែរក្រហមណឹងនៅភូមិឯណោះ?

ហេន: នៅ៣០៤ ខាងភូមិភាគខត្តរ ។

ដានី: នៅ៣០៤ ចូលពីកន្លែងណាទៅ?

ហេន: ចូលពីខាង... ។

ដានី: ពេលដែរគាត់កងទ័ពហើយណឹងគាត់ដែរមកលេងដុះមកអីទេ?

ហេន: មកជួនកាលមួយខែមកម្តង ជួនកាលពីរបីខែបានមកម្តង ។

ដានី: ចុះពេលគាត់មកគាត់មាននិយាយប្រាប់រឿងរាវប្រាប់ម្តាយប្រាប់អីទេ?

ហេន: អត់ដែរនិយាយអីផង ។

ដានី: គាត់អត់មានប្រាប់ថាគាត់ទៅធ្វើកងទ័ពខាងណា នៅកន្លែងណាអីទេ?

ហេន: កាលណឹងគាត់ប្រាប់ដែរតែខ្ញុំវាភ្លេចទៅ ខ្ញុំនៅតូចៗ ស្ទើរណាស់រកចាំមិនបាន ។

ដានី: ពេលគាត់មកលេងម្តងៗ គាត់មកម្នាក់ឯង រឺមានមិត្តភក្តិមកជាមួយ?

ហេន: ជួនកាលមកពីរនាក់ ជួនកាលមកម្នាក់ឯង ។

ដានី: អីចឹងឧស្សាហ៍មកលេងដែរ?

ហេន: ឧស្សាហ៍មកលេង ។

ដានី: កាលគាត់មកលេងណឹងគាត់ជិះអីមក?

ហេន: ជួនកាលម៉ូតូ ជួនកាលក៏កង់ ។

ដានី: ចុះគាត់មកលេងម្តងៗ គាត់មកលេងបានប៉ុន្មានថ្ងៃ?

ហេន: ជួនកាលដេកមួយយប់អីណឹង អត់ហាននៅយូរទេ ។

ដានី: ពេលបែកឆ្នាំ៧៥ ហើយណឹងដឹងថាគាត់ទៅនៅឯណាដែរ?

ហេន: ក្រាន់តែដឹងណឹងថាគាត់នៅភ្នំពេញ ហើយខ្ញុំណឹងនៅភ្នំពេញដែរតែមិនបានជួបគ្នាសោះ
នៅកន្លែងផ្សេងគ្នា ។

ដានី: កាលគាត់នៅភ្នំពេញណឹង មិនដឹងថាគាត់នៅអង្គភាពណាដែរ?

ហេន: អត់ដឹងដែរ ។

ដានី: ចុះកាលនៅភ្នំពេញណឹងមីងអត់មានដើររកកាត់ទេ?

ហេន: អត់មានដើរទេ នៅកន្លែងណានៅកន្លែងណុន បងប្អូនមិនអាចស្តាប់ដួងបង្ហាញបានទេ ធ្វើការ
កន្លែងផ្សេងគ្នា ។

ដានី: ពេលកាត់ទៅនៅភ្នំពេញហើយកាត់មានដែរមកលេងស្រុកកំណើតទេ?

ហេន: មកតែម្តងហើយទៅវិញបាត់សូន្យ ។

ដានី: មកក្នុងឆ្នាំណាដែរ?

ហេន: មកនៅក្នុងឆ្នាំ៧៥ណឹងតែម្តង ៧៦, ៧៧បាត់រហូត ។

ដានី: ពេល៧៦, ៧៧ណឹងមីង ឪពុកម្តាយអីលែងដឹងដំណឹងពីកាត់ហើយ?

ហេន: អត់បាត់រហូត ។

ដានី: ចុះក្រោយមកដល់ពេលឆ្នាំ៧៩ បែកមកមានដែរដឹងដំណឹងពីកាត់ដែរ?

ហេន: អត់បាត់រហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

ដានី: ចុះមីងម្តាយមីងអីមានដែរទៅស៊ើបដំណឹងពីកាត់ដែរ?

ហេន: ស៊ើបមិនដឹងជាស៊ើបពីណាវាមិនដឹងពីដឹង ពីណាស្គាល់នៅឯណាអីដឹង ។

ដានី: ចុះមកដល់សព្វថ្ងៃណឹងមីងនៅមានសង្ឃឹមថាកាត់នៅរស់ដែរ?

ហេន: ដូចមិនសូវមានសង្ឃឹម ៗ គិតណាស់ ភាគច្រើនអត់សង្ឃឹមទេព្រោះអីកាលសម័យណឹងវា
បាត់អត់ដឹងដំណឹង?

ដានី: ចុះមកដល់រាល់ថ្ងៃណឹងមីងនៅនឹករលឹកកាត់អត់?

ហេន: នៅៗ តែនឹក ។

ដានី: ជាពិសេសមីងខុស្សាហ៍នឹកកាត់នៅពេលណា ដូចជានៅពេលមីងសម្រាន ពេលបុណ្យទាន
ដួងដុំបងប្អូន?

ហេន: នឹកជួនកាលមានបុណ្យទាន គេមានបងប្អូនច្រើនខ្ញុំមានតែឯងមានតែកូនចៅប្តីប្រពន្ធ ។

ដានី: ចុះពេលមីងនឹកឃើញដល់កាត់អីចឹង ដើម្បីធ្វើឲ្យរំសាយចិត្តកុំឲ្យនឹកដល់កាត់ទៀត?

ហេន: វាតែខំរកស៊ីចិញ្ចឹមកូនចិញ្ចឹមចៅទៅ ។

ដានី: ពេលមីងនឹកឃើញកាត់ តើវិធីណាដើម្បីកាត់បន្ថយការនឹករលឹកដើម្បីឲ្យសប្បាយចិត្តទៅ
វិញ?

ហេន: មានតែការកាត់ចិត្ត ។

ដានី: កាត់យ៉ាងម៉េចទៅ?

ហេន: អើយ! បើរស់ឃើញមកហើយ បើស្លាប់មិនដឹងធ្វើម៉េចទេគិតថាអីចឹង ។

ដានី: ចុះមកដល់សព្វថ្ងៃណឹងមីនមាននៅសល់រូបថតរបស់កាត់ទេ?

ហេន: អត់មានសោះ អត់មាន ។

ដានី: កាត់អត់ដែរថតទេ?

ហេន: កាត់ថតយកមកដែរ ប៉ុន្តែកាលណឹងខ្ញុំនៅក្មេង ខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅអាអ្នកនៅផ្ទះវាទុកទៅវាខូច អស់ទៅ រូបថតកាត់ច្រើនដែរណឹង ។

ដានី: ចុះបងមីនម្នាក់ទៀតឈ្មោះហៃនោះ?

ហេន: ឈ្មោះហៃណឹងបាត់ដំណឹងសូន្យមុនណឹងទៀតនោះ កាត់មកប្រាប់ថាស្លាប់ហើយ ។

ដានី: បងមីនឈ្មោះអៀនមកប្រាប់ថាស្លាប់?

ហេន: បាទកាត់មកប្រាប់ ។

ដានី: ចុះមីនជំនាន់ពី៧៥ដល់៧៧ មីនធ្វើអីដែរ?

ហេន: ខ្ញុំកម្មករកាត់ដែរ ។

ដានី: កាត់ដែរនៅកន្លែងណា?

ហេន: នៅអូរឫស្សី ។

ដានី: កាលណឹងកម្មករកាត់ដែរនៅអូរឫស្សី ប្រធានមីនដំបូងឈ្មោះអីដែរ?

ហេន: ឈ្មោះកែវ ។

ដានី: កាត់អ្នកស្រុកយើងណឹងដែរ?

ហេន: កាត់មិនដឹងមកពីខាងណាដែរ ប៉ុន្តែកាលណឹងគេបញ្ជូនពួកខ្ញុំចូលជាមួយគេធ្វើការជាមួយគេ នៅអូរឫស្សី ។

ដានី: កាលណឹងហេតុអីបានចូលទៅធ្វើការកាត់ដែរនៅអូរឫស្សី?

ហេន: មុនដំបូងគេឲ្យទៅលើកទំនប់កែវឡើងទំនប់ ហើយខ្ញុំនៅតូចដែរកែវក៏មិនបាននឹងគេតែ គេតាស់ទៅបានបីថ្ងៃក៏គេរើសទៅយុទ្ធនាវីណឹងក៏ប្រថុយទៅ ស្លាប់ក៏ស្លាប់ទៅ ទៅតែម្តង ។

ដានី: កាលនោះមីនអាយុប៉ុន្មាន កាលគេរើសទៅយុទ្ធនាវី?

ហេន: អាយុ១៦ ១៧ឆ្នាំ ។

ដានី: កាលណឹងមីនទៅម្នាក់ឯង រឺមានអ្នកនៅក្នុងភូមិគេទៅជាមួយដែរ?

ហេន: ទៅម្នាក់ឯងនៅក្នុងភូមិខ្ញុំទៅតែឯងដល់អង្គរជ័យលើទៅម្នាក់ដែរបានពីរនាក់ ។

ដានី: កាលទៅដំបូងទៅនៅឯណា?

ហេន: ទៅនៅស្រុកនៅដីហៃ ចេញពីដីហៃទៅនៅស្រុកកក្រញ៉ាចង នោះ ។

ដានី: បន្ទាប់មកទៀត?

ហេន: ទៅហាត់ទាហានយុទ្ធនារីកាលណឹងកាន់កាំភ្លើងអីនឹងគេដែរណឹង ដល់ហាត់ចេះគេបញ្ជូនទៅ ភ្នំពេញ ដល់ចេះហើយចប់បណ្តោយ ។

ដានី: អត់បានវ៉ៃ?

ហេន: ចា! អត់បានវ៉ៃបានតែហាត់ ។

ដានី: ចុះការងារកាត់ដេរនៅភ្នំពេញយ៉ាងម៉េចដែរ?

ហេន: ងើបពីម៉ោងបួនទៅស្រោចបន្លែមួយសារមកដល់ផ្ទះវិញម៉ោង៧/ចូលដេរ ម៉ោងម៉ាដណ្តប់ ឈប់ហូបបាយហើយម៉ោងមួយចូលដេរដល់ម៉ោងបួនណឹងឈប់ទៅពលកម្មទៀត ម៉ោង៥ មកវិញហូបបាយ ម៉ោងប្រាំមួយចូលដេរម៉ាសារទៀតម៉ោង៧ បានឈប់ ។

ដានី: ចុះការកាត់ដេរនៅភ្នំពេញការហូបចុកអីគ្រប់គ្រាន់ដែរ?

ហេន: អត់ខ្លះខាត ប៉ះពេលណាគេឲ្យនំប៉័ងម៉ាកំណាត់ម្នាក់អីទៅ ប៉ះពេលណាគេស្ងោត្រកូន ។

ដានី: កាលណឹងបានហូបនំប៉័ងដែរ?

ហេន: ហូបនំប៉័ងម៉ាកំណាត់ ។

ដានី: កាលណឹងមានដែរ?

ហេន: មានដែរ ត្រូវគេឲ្យហូបនំប៉័ងអីចឹងមួយពីរនាក់ ។

ដានី: គេអត់ឲ្យហូបបាយទេ?

ហេន: ជួនណាគេហូបបាយទៅ ប៉ះខែណាអត់អីចឹងគេឲ្យនំប៉័ងហូបអីចឹងទៅ ជួនណាដង្ហែងករស្ងោ អីចឹងទៅអីចឹង ជួនណាពោតក្រហមយើងណឹងស្ងោរចែកម្នាក់បីអីចឹងទៅ ។

ដានី: អីចឹងមីនធ្វើកម្មករកាត់ដេរនៅភ្នំពេញរយៈពេលប៉ុន្មានដែរ?

ហេន: គាំទ្រទៅរហូត រហូតដល់ចេញពីភ្នំពេញថ្ងៃទី៧/មករា ។

ដានី: កាលនោះប្រធាននៅកន្លែងកាត់ដេរអីចឹងដួសប្តូរឃ្នុំនាត់?

ហេន: ដួសប្តូរឃ្នុំនាត់នារីកែវអីចឹង តែមិនដឹងថាទៅភូមិភាគណាទេកាត់ គេចាប់អស់ម៉ាអីចឹងទៅ បានចូលពួកនិរតីមក ។

ដានី: ឈ្មោះអីទៅពួកនិរតីណឹង?

ហេន: និរតីមកឈ្មោះខន ។

ដានី: ចុះម៉ឺនស្គាល់ពីណាអ្នកធំដូចមកទាក់ទងកន្លែងកាត់ដេរអី?

ហេន: ធ្លាប់ចូលសាលារៀនសូត្រ?

ដានី: បាទ?

ហេន: ស្គាល់តាខៀវ សំផន នួន ជា អីសុទ្ធត្រូវរៀនជាមួយកាត់ ។

ដានី: រៀនពីអីទៅ?

ហេន: រៀនអប់រំពីការរស់នៅ ពីសីលធម៌រស់នៅឲ្យព្យាយាមតស៊ូ ។

ដានី: យ៉ាងម៉េចកាត់អប់រំយើង?

ហេន: ឲ្យយើងចេះតស៊ូធ្វើការតាមពេលវេលាម៉ោងកុំខ្ជិលច្រអូស ។

ដានី: កាលណឹងម៉ឺនដឹងថាខៀវ សំផន នួន ជា កាន់ខ្នងណាដែរ?

ហេន: អត់ដឹងដែរ ប៉ុន្តែកាលណឹងគេហៅទៅរៀននៅប្រឹក្សា បុស្តិ៍លេខ៥ រាល់ថ្ងៃសាលាខ្ញុំរៀន ។

ដានី: សាលាអីទៅ?

ហេន: សាលារៀនអប់រំកម្មករកាត់ដេរ ។

ដានី: កាលណឹងកម្មករកាត់ដេរប្រហែលឃ្នុំនាត់?

ហេន: ប្រហែល៨០០, ៩០០ នាក់ ។

ដានី: អីចឹងនារីកែវណឹងក្តោបក្តាប់កម្មករ៨០០, ៩០០ នាក់ណឹង?

ហេន: បាទ ។

ដានី: ចុះមានដែរខៀវ សំផន, នួន ជា ចុះអ្នកផ្សេងទៀត?

ហេន: មានតាប៉ង ទៅមន្ទីរ៨៧០ ។

ដានី: កាត់ឈ្មោះតាប៉ង មន្ទីរ៨៧០ ?

ហេន: បាទ ។

ដានី: កាត់មកបង្រៀននៅណឹងដែរ?

ហេន: បាទ ។

ដានី: កាត់បង្រៀនរឿងអី?

ហេន: បង្រៀនពីរឿងធ្វើការតស៊ូ កម្ពុយនីស្តអីចឹងទៅ មានអីខ្លះទៀតតែខ្ញុំភ្លេចអស់ហើយ ។

ដានី: ចុះពេលដែរថាឈ្មោះខៀវ សំផន, នួន ជា ឈ្មោះប៉ង អីមកបង្រៀនរយៈពេលប៉ុន្មានកេ បង្រៀនម្តង?

ហេន: រៀនម្តងម៉ាអាទិត្យ ។

ដានី: ម៉ាឆ្នាំកេរៀនប៉ុន្មានដង?

ហេន: ក្នុងមួយឆ្នាំកេរៀនម្តង ។

ដានី: ចុះប៉ងហេតុអីបានមីងដឹងថាកាត់ប្រធានមន្ទីរ៨៧០ ?

ហេន: កាត់មកពីណឹង ។

ដានី: មីងដឹងថាមន្ទីរ៨៧០ ណឹងនៅកន្លែងណាដែរ?

ហេន: អត់ដឹង ។

ដានី: កាត់ប្រធានមន្ទីរ៨៧០ ណឹង រឺក៏យ៉ាងម៉េច?

ហេន: កាត់ប្រធាន ។

ដានី: ចុះកាលដំនាន់ណឹងមានដឹងថាគេចាប់កម្មាភិបាលពីកន្លែងណឹងទៅ មីងមានដឹងមូលហេតុអី បានកោចាប់?

ហេន: អត់ដឹងដែរធ្វើការដូចគ្នា ដួនកាលគេមកហៅឡើងឡានទៅ ។

ដានី: កាលគេហៅណឹងមីងបានឃើញច្បាស់ផ្ទាល់ភ្នែកដែរ?

ហេន: ឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ។

ដានី: ឃើញពីណាខ្លះ?

ហេន: ឃើញកែវប្រធានដំបូងណឹង ហៅចូលក្នុងឡានគេបិតខ្លឹបទៅបាត់ ។

ដានី: គេហៅទៅធម្មតារឺមានការចាប់ចងដែរ?

ហេន: អត់ចងទេគ្រាន់តែហៅបញ្ជូលទៅបាត់ ។

ដានី: ចុះហេតុអីគ្រាន់តែហៅបញ្ជូលឡានមីងដឹងថាគេចាប់កាត់យកទៅ?

ហេន: ចុះបើឃើញទៅបាត់អត់ឃើញមកវិញអីរ៉ាន់កាត់នៅដុះ នៅទាំងអស់ អត់ឃើញវិលមក
វិញផង ។

ដានី: កាលណាចាប់តែនារីកែវណាម្នាក់ទេ?

ហេន: បន្តបន្ទាប់តាមខ្សែរយៈកេណីង ។

ដានី: ឆ្នាំណាដែរកេចាប់?

ហេន: មុនដំបូងឆ្នាំ៧៦, ៧៧ណា ទេ៧៧, ៧៨ហើយ ។

ដានី: ក្រៅពីកេចាប់នារីកែវខ្សែរយៈកាត់ មានកេចាប់អ្នកផ្សេងទៀតទេ?

ហេន: កន្លែងណា?

ដានី: បាទ?

ហេន: មុនដំបូងប្រធាន អនុប្រធាន សមាជិកអីចឹងទៅ អាណាចក្រនៃភូមិភាគខត្តរ ដល់ពេលចប់
ភូមិភាគខត្តរឡើងបូរព័រម្តង ។

ដានី: បូរព័រកេចាប់ពីណាកេ?

ហេន: បូរព័រមិនសូវមានធ្វើអីទេ ច្រើនត្រឹមកងតូច ។

ដានី: ចុះកាលដំនាន់ណាម៉ឺនស្គាល់ខៀវ សំផន នួន ជា ច្បាស់ដែរ?

ហេន: ស្គាល់ច្បាស់តែក្នុងសាលាអីចឹង ឃើញកាត់តែពីចម្ងាយតែមិនបានមកជិតស្និទ្ធអីទេអត់ ។

ដានី: ជាមួយកាត់ម៉ឺនអត់បានចុះមកសួរសុខទុក្ខមកនិយាយអី?

ហេន: ដួនកាលកំពុងហូបបាយអីចឹងកាត់ចូលមកដែរ ។

ដានី: កាត់ចូលមកមាននិយាយអីថាម៉េចដែរ?

ហេន: កាត់ចូលមកគ្រាន់តែពិនិត្យមើលសម្បុរយើងហូបក្រែងលរខ្លះខាតអី កាត់ថាសួរបានឆ្លាញ់
ឲ្យកម្មករបានហូបអីចឹង ។

ដានី: ពីណាអ្នកថា?

ហេន: អីខៀវ សំផន ។

ដានី: អត់ដឹងថាកាត់មានតួនាទីអីទេ?

ហេន: អត់ដឹងទេ ប៉ុន្តែកាត់មកដើរមើលសួរឆ្លាញ់ៗឲ្យកម្មករយើងមានកម្លាំងធ្វើការ ។

ដានី: ប្រហែលប៉ុន្មានឆ្នាំដែរ?

ហេន: កាត់ចូលជ្រាវអូបូស្សីកនៃខ្ញុំតម្បាញកាត់ចូលពីរដង ។

ដានី: ចុះនួន ជា?

ហេន: អត់ដែរចូលទេ ប៉ុន្តែកាត់ធ្លាប់បង្រៀន ។

ដានី: ចុះមីននៅកន្លែងជ្រាវអូបូស្សីរហូតមានផ្លាស់ទៅណាទេ?

ហេន: នៅរហូតអត់មានផ្លាស់ទៅណាទេ រហូតដល់៧ មករាតែម្តង ។

ដានី: ចុះកាលនួន ជា, ខៀវ សំផន អីចូលប្រជុំនៅក្នុងឆ្នាំណាដែរ ចូលទៅមើលកម្មករកាត់
ដេរ?

ហេន: ឆ្នាំ៧៧ ម្តង ៧៨ម្តងទៅពីរដង ។

ដានី: ដល់ប្រជុំ?

ហេន: រៀនណឹងនៅបុរីកីឡាម៉ាឆ្នាំម្តង ។

ដានី: តាំងពីឆ្នាំ៧៥ មក?

ហេន: ពីឆ្នាំ៧៦, ៧៧ ។

ដានី: ចុះកាលដំនាន់មីននៅភ្នំពេញណឹងមីនសុំគេមកលេងដូះអីដែរ?

ហេន: សុំដែរ កាលណឹងពួចាបងដីដូនមួយខ្ញុំណឹងស្លាប់ ហើយខ្ញុំសុំយំស្រែកគេមិនឲ្យមក ។

ដានី: ហេតុអីបានគេមិនឲ្យមក?

ហេន: មុនដំបូងគេជារៀបចំឥរ៉ានទៅចាំគេឲ្យទៅ កុំយំឲ្យបាត់យំ ដល់យើងបាត់យំ វាថាឈប់ឲ្យ
ទៅវិញ ។

ដានី: អីចឹងតាំងពីមីនទៅនៅភ្នំពេញមក មីនអត់ដែលបានក្រឡប់មកលេងដូះសោះ?

ហេន: អត់សោះ អត់ដែលបានមកទេ ។

ដានី: កាលហ្នឹងមីននឹកដូះអត់?

ហេន: នឹក!

ដានី: ហេតុអីបានគេមិនឲ្យយើងមកលេងដូះ?

ហេន: មិនដឹងដែរបើសុំគេ គេមិនឲ្យមក ។

ដានី: មីនសុំពីណាគេ?

ហេន: សុំប្រធានក្រុម ប្រធានកងគេ ។

ដានី: ឈ្មោះអីខ្លះទៅប្រធានក្រុមប្រធានកងកេ?

ហេន: ប្រធានក្រុមឈ្មោះ បងឈាន ។

ដានី: អ្នកស្រុកណាដែរ?

ហេន: ឈាននៅនិរតី ។

ដានី: ចុះប្រធានកង?

ហេន: ប្រធានកងកាត់នៅនិរតីដែរ ។

ដានី: កាត់ឈ្មោះអីដែរ?

ហេន: ...

ដានី: អ្នកផ្សេងៗទៀត ក៏អត់បានមកលេងដែរ?

ហេន: អត់បានទាំងអស់ខាងបូក បើខ្ពស់បាន ។

ដានី: ហេតុអីបានគេបែងចែកអីចឹង ខ្ពស់បានមក អ្នកបូកអត់បានមក?

ហេន: អ្នកខ្ពស់គេដាក់ម្តងៗ ៥០ នាក់អីណុះ បានមកបូកអត់ ។

ដានី: ហេតុអី! កាលហ្នឹងមិនដឹងមូលហេតុដែលគេមិនឲ្យមកលេងដូះ?

ហេន: មូលហេតុខាងបូកកាលហ្នឹងមាំជំនាន់មានក្បត់ គេថាបូកក្បត់ណា គេមិនឲ្យមកទេ ។

ដានី: ហេតុអីបានមិនដឹងថា ខាងបូកគេថាក្បត់?

ហេន: ចុះបើប្រាប់ គេថាបូកក្បត់ហើយ ចូលយួន ចូលអីហ្នឹង យើងអត់មានដឹងអី នៅតែមួយ កន្លែងព័ត៌មានអីក៏យើងអត់ដឹង ។

ដានី: ពេលហ្នឹង ពេលដែលគេថាបូកក្បត់អីចឹង អ្នកមកពីខាងបូកអីចឹង គេតាមដាន គេម៉េច ដែរ?

ហេន: គេតាមដានដែរ បើសិនជាយើងមានមុខការធ្វើអីហ្នឹង គេតាមដានយើង គេហៅយើង ទៅអប់រំ បើថាយើងហ្នឹង មើលទៅយើងអត់អីទេ ស្នូតបូក ការងារធ្វើហ្នឹងអត់អីទេ មើលតែរាងក្រឡេះក្រឡុះបាត់ខ្លួនហើយ ។

ដានី: ចុះមានអ្នកដែរបាត់ខ្លួនទៅដែរអត់?

ហេន: មាន ។

ដានី: ឈ្មោះអីខ្លះទៅ?

ហេន: មានម្នាក់នោះ ឈ្មោះ សៀន ។

ដានី: ស្រី ឬប្រុស?

ហេន: ស្រី!

ដានី: បាត់ហ្នឹង បាត់ទៅខាងណាដែរ?

ហេន: អត់ដឹងដែរ! ស្រាប់តែយកទៅបាត់សូន្យទៅ អត់ឃើញមកវិញ ។

ដានី: ឆ្នាំណាគេយកទៅ?

ហេន: ៧៨ ។

ដានី: ចុះនារីកែវ គេយកទៅឆ្នាំណាដែរ?

ហេន: តាំងពីឆ្នាំ៧៧ ។

ដានី: ចុះជំនាន់ហ្នឹងគេឲ្យម៉ឺងធ្វើប្រវត្តិរូបអីដែរអត់ ពេលនៅកម្មករពងចក្រកាត់ដេរហ្នឹង?

ហេន: ធ្វើដែរ! គេខុស្សាហ៍ធ្វើ ។

ដានី: ពេលធ្វើម្តងៗ គេឲ្យម៉ឺងអ្នកសរសេរ ឬក៏មានគេអ្នកសរសេរ ម៉ឺងនិយាយប្រាប់គេ?

ហេន: គេអ្នកសរសេរ ម៉ឺងអ្នកនិយាយប្រាប់គេ ។

ដានី: ឆ្លើយប្រាប់ថាម៉េចខ្លះទៅ?

ហេន: ប្រាប់ភូមិកំណើតហ្នឹង បងប្អូន ឪពុកម្តាយអីហ្នឹង ។

ដានី: ចុះដល់ពេលធ្វើម្តងៗម៉ឺងនិយាយប្រាប់គេដូចៗមុន ហ៊ីក៏យ៉ាងម៉េច ក្នុងប្រវត្តិរូបណា?

ហេន: ប្រាប់គេពិតប្រាកដទៅ អត់មានឆ្លើយកុហកគេបានទេ ស្រុកកំណើតនៅឯណា ឆ្លើយថា នៅហ្នឹងទៅ ។

ដានី: ដូចម៉ឺងនិយាយម៉េចថា មានប្រាប់គេថាម៉េចពេលណា?

ហេន: អាហ្នឹងដល់ពេលយើងរត់ណា យើងរកនៅបូព៌ាហ្នឹង ចាស! ដល់ពេលរត់ឆ្នាំ៧៩ នេះ ។

ដានី: ៧៩ ហើយឬ?

ហេន: ចាស! គេនៅរកទៀត ។

ដានី: គេនៅរកថា បើពួកបូព៌ាគេអត់ឲ្យទៅជាមួយគេទេ?

ហេន: បូព៌ាគេទុកម៉ឺង ។

ដានី: អីចឹងទៀត! ចុះម៉ឺងរៀបការជាមួយពួកតាំងពីណាមក?

ហេន: ឆ្នាំ៧៧ ប៉ុន្មានខែ ១១ ជិតដាច់ ។

ដានី: អីចុង ម៉ឺនមិនមែនរៀបការ កាលម៉ឺននៅកម្មករកាត់ដេរហ្នឹង?

ហេន: អត់ទេ! អត់ដែរស្គាល់គ្នាផង ។

ដានី: ទៅស្គាល់នៅណាទៅ?

ហេន: ទៅស្គាល់នៅជំរំ ។

ដានី: ស្គាល់គ្នានៅជំរំ?

ហេន: ចាស ។

ដានី: ការតាមប្រពៃណីធម្មតា ឬការជាកូនដែរ?

ហេន: អត់ទេ! ការតែមួយកូ ស្មើរគេត្រឹមត្រូវ កាលហ្នឹងអង្គការកាកបាទក្រហមគេជំនួយម្ហូបអាហារដែរ ។

ដានី: ម៉ឺននៅជំរំណា?

ហេន: មុនដំបូងបង្អស់ខ្ញុំចូលជំរំស្រះកែវ ។

ដានី: ក្រោយមកទៀត?

ហេន: ដល់ក្រោយមកទៀតគេដឹកចេញមក ខ្ញុំក៏ចេញមកហ្នឹងគេ មកនៅព្រំដែន ដល់ពេលផ្អើលនៅព្រំដែនម្តងទៀត ខ្ញុំចូលជំរំសាយអែក ។

ដានី: អីចឹងម៉ឺនបានវិលត្រឡប់មកផ្ទះវិញឆ្នាំណា?

ហេន: ក្នុងឆ្នាំ៧៧ ៣ ។

ដានី: ដោយសារម៉ឺនធ្លាប់បានរស់នៅ ធ្លាប់បានឆ្លងកាត់របបខ្មែរក្រហមអីចឹង ម៉ឺនយល់ថារបបខ្មែរក្រហមជារបបយ៉ាងម៉េចដែរ?

ហេន: ពិបាកណាស់ ។

ដានី: ពិបាកយ៉ាងម៉េច?

ហេន: យើងរស់នៅទល់តែមើលគេមើលឯង គេមានអីមានហ្នឹង នឹងគេទៅ រកស៊ីនឹងគេនឹងឯងទៅ ។

ដានី: យល់ថាការរស់នៅ កាលម៉ឺនធ្វើកម្មករកាត់ដេរអីហ្នឹងជីវិតម៉ឺនដូចជាធ្វើការក្នុងរបបហ្នឹង ប្រសូលឬក៏ពិបាកម៉ឺន?

ហេន: មិនស្រួលទេ យ៉ាងណា យប់ទាល់ម៉ោង៧ អីណុះបានឈប់ ។

ដានី: យ៉ាងម៉េចទៀតទៅ?

ហេន: គ្មានពេលទំនេរមកបានអង្គុយលេងអីទេ គ្មានទេ ងើបតាំងពីម៉ោង៤ ទៅស្រោចបន្លែ មក ពីស្រោចបន្លែវិញចូលដេរ ម៉ោង១១ បានឈប់ ហូបបាយហើយម៉ោង១ ចូលទៀត ហ្នឹង ដល់ល្ងាចឈប់ទៅពលកម្មហើយមកពលកម្មហូបបាយរួចហ្នឹងចូលដេរទៀតដល់ម៉ោង៧ ។

ដានី: បាទ! កាលម៉ឺនរស់នៅជាកម្មករកាត់ដេរអីចឹងម៉ឺនជឿថាកាលជំនាន់ហ្នឹងមានការចាប់មនុស្ស ចាប់អីយកទៅសម្លាប់ដែរអត់?

ហេន: ជឿថាមាន ព្រោះយកទៅបាត់សូន្យៗ អីចុង ចេះតែខ្លាចដែរ ។

ដានី: ម៉ឺនជឿថាមានការកាប់សម្លាប់ដែរកាលជំនាន់ហ្នឹង?

ហេន: ជឿ! ព្រោះអីយកទៅបាត់សូន្យ អត់ឃើញមកវិញខ្ញុំថាច្បាស់ជាមានឆាប់ហើយ ។

ដានី: ចុះគេយកទៅហ្នឹង គេមានប្រាប់ថាម៉េចខ្លះដែរ?

ហេន: គេអត់មានប្រាប់យើងទេ មកហៅទៅម៉ឺន ។

ដានី: ចុះអ្នកដែលនៅថា មេទៅបាត់ហ្នឹងទៅធ្វើអីៗ គេអត់មានប្រាប់យើងទេ?

ហេន: គេអត់មានប្រាប់យើងទេ ។

ដានី: អីចឹងដល់ពេលបាត់ៗ អីចឹងម៉ឺនសន្និដ្ឋានថាគេយកទៅសម្លាប់?

ហេន: បាទ ។

ដានី: អាហ្នឹងយើងសន្និដ្ឋានខ្លួនយើងទេឬ?

ហេន: បាទ! សន្និដ្ឋានខ្លួនយើង ។

ដានី: ចុះដូចជាអ្នកដែលនៅមូលដ្ឋានដូចម៉ែឪ អីចឹងម៉ឺនអត់ដឹងថាសុខទុក្ខកាត់អីយ៉ាងម៉េចទេ?

ហេន: អត់! អត់មានដឹងអីទាំងអស់ ។

ដានី: ចុះមកដល់សព្វថ្ងៃហ្នឹងម៉ឺនមានដែលនិយាយរឿងរ៉ាវដូចជាម៉ឺនធ្លាប់បានឆ្លងកាត់ធ្វើជាកម្មករ កាត់ដេរអីប្រាប់ដល់កូនចៅដែលកើតក្រោយៗ ហ្នឹងបានដឹងបានឮដែលអត់?

ហេន: ប្រាប់ដែរ! ប្រាប់កូនខ្ញុំហ្នឹងឲ្យខំរកស៊ីទៅ ដូចម៉ែពីមុនណារកស៊ីក៏មិនបាន ខំរកក៏មិនមាន ទៅណា បានតែម៉ាស៊ីហ្នឹងយ៉ាង ដល់ម៉ោងគេហៅទៅស៊ី ស៊ីអី ស៊ីហ្នឹងគេទៅ ហើយ សព្វថ្ងៃយើងខំ យើងមានយើងបានចង់ហូបអីយើងទិញហ្នឹងហូបទៅ ។

ដានី: ចុះដល់ពេលម៉ែនិទានរឿងរ៉ាវពីសម័យខ្មែរក្រហម ពីជីវិតម៉ែនិទានប្រាប់អីចឹង កូនចៅជឿដែរ អត់?

ហេន: ជឿ ។

ដានី: ចំពោះម៉ែន ម៉ែនគិតថារឿងរ៉ាវដែលកើតឡើងនៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហមម៉ែនធ្វើជាកម្មករកាត់ ដេរ ហើយមានបងពីរនាក់បាត់បង់អីចឹងម៉ែនគិតថា កូនតែចង់ចាំទុក ឬកូនតែបំភ្លេចចោល ពីរបបខ្មែរក្រហមហ្នឹង?

ហេន: មិនបំភ្លេចចោលទេ! នៅចាំជានិច្ចអីចឹងម៉ែន ព្រោះបងប្អូនមានហ្នឹងគេដែរ បាត់អស់រលីញ ជួបតែការវិនាស មិនបានជួបជុំគ្នា ។

ដានី: ម៉ែន! មកដល់សព្វថ្ងៃហ្នឹងនៅតាមស្រុកភូមិយើងហ្នឹងដូចម៉ែន ម៉ែនធ្លាប់ព្រាត់មានស្តីពីការ បង្កើតសាលាក្តី ដើម្បីកាត់ទោសមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហម ដែលអត់ ដូចជាតាម ទូរទស្សន៍ តាមវីទេអូ ឬក៏អ្នកភូមិគេនិយាយ?

ហេន: ព្រាដែរ ។

ដានី: ព្រាថាម៉េចទៅ?

ហេន: ព្រាថាកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមប្រល័យពូជសាសន៍ ។

ដានី: ម៉ែនព្រាតាមរយៈណា?

ហេន: វីទេអូគេផ្សាយ ។

ដានី: ម៉ែនស្តាប់ព្រាថាម៉េចទៅ ពេលស្តាប់ព្រាថាមានកាត់កាត់ទោសមេដឹកនាំ ជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហមអីចឹង មិនយល់យ៉ាងម៉េចដែរ?

ហេន: យល់យ៉ាងម៉េច?

ដានី: ដូចថាការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមហ្នឹងវាមានប្រយោជន៍អីខ្លះឬក៏អត់ប្រយោជន៍ទេ?

ហេន: ខ្ញុំអត់សូរដឹងដែរ ។

ដានី: តាមចិត្តម៉ែនណា ម៉ែនចង់ឲ្យមានការកាត់ទោសហ្នឹងដែរអត់?

ហេន: អាហ្នឹងស្រេចតែប្រជាជនទូទៅទាំងអស់គ្នាម៉ែនទៅ ។

ដានី: បាទ! ចុះចំពោះម៉ែនផ្ទាល់?

ហេន: ម៉ែនក៏មានចិត្តខ្លះដែរ ។

ដានី: ចិត្តយ៉ាងម៉េចទៅ?

ហេន: ចង់ឲ្យកាត់ទោសអីចឹងដែរព្រោះអីវាបែកបាក់បងបួនអស់រលីញទៅហើយ ។

ដានី: អីចឹងខ្ញុំចង់បញ្ជាក់ប្រាប់ម៉ែនមួយសារទៀតថា ពួកខ្ញុំមកពីមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាហ្នឹង ធ្វើការទាក់ទងហ្នឹងការប្រមែប្រមូលឯកសារក្នុងរបបខ្មែរក្រហម ដើម្បីចងក្រងទុកជាឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រ ពីរបបខ្មែរក្រហម ទុកឲ្យក្មេងៗជំនាន់ក្រោយ អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដែលគេចង់ដឹង គេចង់យល់ពីរបបខ្មែរក្រហមហ្នឹង គេអាចទៅអាន ទៅស្រាវជ្រាវនៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាហ្នឹងបាន ។ ហើយខ្ញុំមកដល់ដូចម្តងហ្នឹង គឺដោយសារខ្ញុំមានប្រវត្តិរូប បងម៉ែនកាត់ឈ្មោះ ហឿន ណា ប្រវត្តិរូបរបស់កាត់ គឺគេដាក់ថា ប្រវត្តិរូបអ្នកទោសជាប់ឃុំយ៉ាងនៅមន្ទីរស-២១ នៅទួលស្វែង អីចឹងកាត់មានដាក់ស្រុកកំណើត ដាក់ឈ្មោះឪពុកម្តាយអីចឹងខ្ញុំមកដល់ដូចហ្នឹងចង់បញ្ជាក់ថា ហ្នឹងពិតជាឪពុកម្តាយ កាត់ថាស្រុកកំណើតហ្នឹងពិតប្រាកដមែនដែលអត់ អីចឹងប្រវត្តិរូបរបស់កាត់ ខ្ញុំជូនម៉ែនទុកក្រែងលោបងបួនញាតិមិត្តអីគេចង់អាន ចុះពេលដែលពួកខ្ញុំមកសួរនាំរឿងរ៉ាវរបស់បងម៉ែនអីចឹង ក្នុងចិត្តម៉ែន ម៉ែនយល់យ៉ាងម៉េចដែរ?

ហេន: មិនយល់យ៉ាងម៉េចទេ ។

ដានី: ម៉ែនយល់យ៉ាងម៉េចដែរ?

ហេន: យល់ថាបងស្លាប់ហើយ អានេះដូចថាស្លាប់ហើយអានេះ នៅតែប្រវត្តិរូបទេ ។

ដានី: បាទ! ខ្ញុំអត់បានដឹងពិតប្រាកដថាកាត់យ៉ាងម៉េចដែរ ប៉ុន្តែយើងមានតែប្រវត្តិរូបដែលបន្ទូលទុកពីរបបខ្មែរក្រហមមកណា បាទ! កាត់ជាប់កុកទួលស្វែង ចូលនៅថ្ងៃទី១៨ ខែ២ ឆ្នាំ៧៧ ។ អីចឹងម៉ែនមានអីចង់បញ្ជាក់បន្ថែមនូវអ្វីដែលខ្ញុំអត់ទាន់បានសួរនាំម៉ែន ចំពោះរឿងរ៉ាវប្រវត្តិសាស្ត្រខ្មែរក្រហមហ្នឹងដែរអត់? មានចង់បញ្ជាក់បន្ថែមអីទៀតដែរអត់?

ហេន: ចង់បញ្ជាក់ថាប្រវត្តិរូបនេះបានយកមកឲ្យខ្ញុំដឹង ខ្ញុំអរគុណមានចិត្តត្រេកអរ អរគុណដែលបានដឹងប្រវត្តិរូបហ្នឹង ។

ដានី: បាទ! អីចឹងខ្ញុំអរគុណម៉ែនដែរ!

ហេន: ចាស ។

ចប់

